

Stereotipurile comportamentale determină gândirea lucrătorilor. Spre exemplu, femeile luând în considerare faptul că sunt percepute ca o forță de muncă mai puțin preferabilă, aleg locuri de muncă unde nu concurează cu bărbații. Astfel, femeile, realizând un nivel de activitate economică aproximativ similară cu cea a bărbaților, activează în condiții de segregare orizontală și verticală pe piața muncii.

Ațiunile, întreprinse de către Republica Moldova în scopul asigurării egalității de gen și de șanse în domeniul muncii, au demonstrat că ele nu sunt destul de suficiente și necesită mai mult efort și timp pentru realizare.

Referințe bibliografice

1. *Bărbații și egalitatea de gen în Republica Moldova: În baza metodologiei IMAGES* / Diana Cheianu-Andrei, Iurie Perevoznic, Angelina Zaporozjan-Pîrgari [et al.]; coord.: Diana Cheianu-Andrei; Centrul de Drept al Femeilor, Centrul de Investigații și Consultanță „SocioPolis”. Chișinău: S. N., 2015. 128 p.

2. *De la vorbe la fapte: Combaterea discriminării și inegalității în Moldova*. „Seria Raport de Țară”: 7. Equal Rights Trust în parteneriat cu Asociația „Promo-LEX”. Londra, iunie 2016. 418 p.

3. *Indexul egalității de gen 2017*, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, Fundația Est Europeană, 2017. 16 p.

4. *Profilul femeilor în procesul decizional (pe unele domenii profesionale)*/ Viorica Toartă; Biroul Național de Statistică, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women). Chișinău: S. N., 2016. 36 p.

5. *Raport privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova în 2013*, Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova, Chișinău, 2014. 306 p.

6. Stănculescu E. *Stereotipurile de gen din perspectiva cogniției sociale*. Revista Psihologică, t. 55, nr. 3-4, p. 213-226, București, iulie-decembrie 2009.

7. Берн Ш. М. *Гендерная психология*. СПб.: Прайм-Еврознак, 2002. 320 с.

8. Морева Г. И. *Гендерная психология*. Тюмень. Изд-во Тюменского государственного университета, 2013. 184 с.

CZU: 341.123

MISIUNEA ONU ÎN MENȚINEREA PĂCII

Igor SOROCEANU,

student în anul IV, Facultatea de DREPT, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova

REZUMAT

Luând în considerare că în cadrul Organizației Națiunii Unite își desfășoară activitatea cinci entități primordiale, în acest scop ne propunem să atragem o atenție sporită Consiliului de Securitate, care are ca deziderat faptul că actele de terorism reprezintă o amenințare la pacea și securitatea internațională. Iar implicarea sporită a Națiunilor Unite în operațiuni de menținere și impunere a păcii a determinat ca în zona sa de preocupări să se afle tot mai multe atribute, cum ar fi: protecția victimelor războiului, limitarea și interzicerea mijloacelor și metodelor de război, incriminarea crimelor de război, a terorismului internațional și crearea instanțelor penale internaționale.

Cuvinte-cheie: terorism, misiune, pace, securitate, război, stat, drepturile omului.

MISSION DE MAINTIEN DE LA PAIX DE L'ONU

RÉSUMÉ

Prenant en considération que dans le spectre de l'Organisation des Nations Unies agissent cinq entités primordiales, nous voudrions attirer une attention particulière au Conseil de Sécurité, selon lequel les actes de terrorisme son une menace pour la paix et la sécurité internationale. Mais la participation active des Nations Unies dans les opérations de maintien de la paix, a déterminé la présence de plusieurs aspects, dans sa zone d'influence comme, par exemple: la protection des victimes de la guerre, la limitation et l'interdiction des crimes de la guerre, ... , l'incrimination de crimes terroristes internationaux et la création de tribunaux pénaux internationaux.

Mots-clés: terrorisme, mission, paix, sécurité, guerre, état, droits de l'homme.

Introducere. Terorismul internațional reprezintă pentru comunitatea internațională o amenințare complexă și persistentă, care necesită un răspuns explicit și multidimensional la nivel strategic, solicitând astfel o contribuție semnificativă din partea tuturor statelor lumii, și cu precădere de la acele țări care în cursul evoluției lor au avut tangențe cu fenomenul respectiv. Acest pericol a impus redefiniri și întregiri ale conceptului de securitate colectivă în noul context global traversat de întreaga lume. Desfășurarea unor operațiuni militare în comun de către statele implicate în procesul combaterii terorismului internațional, pentru a preîntâmpina izbucnirea unor conflicte în anumite zone în care, eventual, puteau să apară anumite ciocniri militare, este un concept mai vechi. Cu toate acestea operațiunile de menținere a păcii au luat o amploare din ce în ce mai mare

și au dobândit o bază legală după cel de-al doilea război mondial, o dată cu înființarea Organizației Națiunii Unite.

În aceste condiții, „operațiunile de menținere a păcii sunt concepute ca operațiuni desfășurate de către ONU prin crearea de forțe formate din personal militar și civil recrutat din toate statele, care au ca obiect în deosebi: prevenirea escaladării unor conflicte armate locale; garantarea respectării anumitor acorduri între părțile beligerante, în special, cele privind încetarea ostilităților; impunerea forțelor și respectarea acestora ca forțe-tampon pentru crearea condițiilor de pace și securitate necesare procesului de negociere între beligeranți; administrarea temporară a unui teritoriu; menținerea legalității și ordinii solicitate de către guvernul unei anumite țării; menținerea ordinii într-o anumită regiune unde urmează să se desfășoare anumite activități care

implică populația precum: alegeri sau plebiscite”[1, p.9;115].

În felul acesta, ONU reprezintă o organizație de state suverane, funcționând ca un centru în care să se armonizeze eforturile națiunilor către atingerea unor scopuri și obiective menționate mai sus.

Metode și materiale aplicate. La analiza subiectului propus spre cercetare, am utilizat în mod prioritar metoda de analiză, prin întrebuintarea unor procese raționale, logice și juridice. De asemenea, am făcut uz și de metoda istorică, care ne-a permis abordarea din punct de vedere istoric a fenomenului de *terrorism* și apariția conceptului de *menținere a păcii*.

Conținut de bază. Baza juridică de creare a ONU a constituit, Carta ONU, iar scopul creării este expres prevăzut la art.1, potrivit căruia, primul și cel mai important obiectiv al acesteia este „Să mențină pacea și securitatea internațională și, în acest scop: să ia măsuri colective eficace pentru prevenirea și înlăturarea amenințărilor împotriva păcii și pentru reprimarea oricăror acte de agresiune sau a altor încălcări ale păcii și să înfăptuiască, prin mijloace pașnice și în conformitate cu principiile justiției și dreptului internațional, aplanarea ori rezolvarea diferendelor sau situațiilor cu caracter internațional care ar putea duce la o încălcare a păcii”[2, art.1].

Conceptul *păcii* „include înțelegerea stării de pace ca un drept fundamental al omului, fiind acceptat și recunoscut de majoritatea statelor membre ale ONU. Prin noțiune de *menținere a păcii* se înțelege instituirea unei prezențe de personal al Națiunilor Unite cu acordul tuturor participanților la conflict, prin alocarea unor soldați înarmați, unor observatori pentru alegeri și a unor polițiști în vederea supravegherii și executării prevederilor tratatelor de pace și de armistițiu”[3, p.124-128].

Conform Cartei ONU, în cadrul Organizației au fost create trei entități primordiale cu scopul de a asigura pacea și garanta securitatea omenirii, printre acestea se numără: Adunarea Generală, Consiliul de Securitate și Secretariatul.

Adunarea Generală și Consiliul de Securitate pot chema statele aflate în conflict la folosirea mijloacelor de soluționare pașnică a problemei. Statul

ce nu este membru al ONU, poate să declare Adunării Generale sau Consiliului de Securitate orice litigiu, în care s-a încadrat ca parte. Actualmente se observă o tendință spre creșterea rolului Adunării și Consiliului în soluționarea pe cale pașnică a conflictelor dintre state. Consiliul de Securitate al ONU concentrează în sine funcția de răspundere pentru menținerea păcii, tot lui aparținându-i și rolul de bază în soluționarea controverSELOR ce ajung la nivelul de conflict apărute între state. Consiliul de Securitate are dreptul de a aplica forțele armate pentru a-și realiza hotărârile luate în vederea îndepărtării pericolului și ameliorării condițiilor care să asigure pacea. Cu alte cuvinte, este vorba despre constrângerea militară, acțiunea armată, care se aplică în despărțirea forțată a părților contrariate, beligerate. De această funcție a Consiliului de Securitate este necesar de delimitat acea metodă, care presupune operațiunea forțelor armate fără de aplicarea armelor de foc, cu excepția cazurilor de extremă necesitate și de autoapărare, efectuată cu permisiunea părților beligerante și având destinația de a supraveghea respectarea acordurilor de încetare a focului și de aplanare a situației. Scopul principal al acestei investiții se referă, în special, la susținerea relațiilor diplomatice ale țărilor implicate și dozate în vederea soluționării pe cale pașnică a conflictului armat.

Prin urmare, „Consiliul de Securitate îndeplinește următoarele funcții:

- 1) Rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor internaționale;
- 2) Constatarea unei amenințări la adresa păcii sau a unei violări a păcii;
- 3) Luarea unei decizii sau recomandări pentru menținerea sau restabilirea păcii și securității”[4,p.100].

În acest context, pentru a decide caracterul ilicit al aplicării forței armate, „Consiliul de Securitate al ONU, examinează fapta de agresiune a unui stat împotriva altui stat după următoarele criterii:

a) Situația statelor la începutul conflictului armat determină caracterul acțiunilor întreprinse ulterior în raport cu normele dreptului internațional.

b) Caracterul obiectiv al anteriorității – săvârșirea faptelor în ordine cronologică”[3,p.132-133].

Reeșind din cele expuse și trasând o linie finală la rolul Consiliului de Secu-

ritate, putem menționa că el constituie cel mai important organ, împuternicit în vederea înlăturării amenințărilor și atentatelor contra păcii și a sancționării statelor ce comit acte de agresiune. Acesta poate fi sesizat de către statul supus agresiunii cu condiția aplicării prealabile a măsurilor de autoapărare. Dacă astfel de demersuri nu parvin din partea statelor atacate, apoi ceilalți membri ai ONU sau chiar Secretarul General poate scoate la iveală momentele capabile să afecteze pacea sau securitatea internațională. Din momentul sesizării, Consiliul de Securitate poate trece la acțiuni concrete în vederea susținerii victimei supuse atacului de agresiune.

În felul acesta, pot fi efectuate recomandări preponderent declarative sau sunt luate anumite măsuri, „între care:

1. Măsuri ce poartă caracter economic;
2. Măsuri ce poartă caracter diplomatic;
3. Măsuri ce poartă caracter militar.

Primele două categorii pot cuprinde întreruperea totală sau parțială a relațiilor economice, comunicațiilor feroviare, aeriene, maritime, telegrafice, poștale și-a relațiilor diplomatice. Dacă acestea nu-și ating obiectivul urmărit, apoi se poate purcede la utilizarea forței militare împotriva statului agresor”[5, p.201-202].

Pe lângă Consiliul de Securitate, în cadrul Organizației mai activează și Programul Criminalitate al Oficiului Națiunilor Unite, care este Oficiul ONU responsabil pentru prevenirea criminalității, justiției penale și reforma dreptului penal. Programul acționează împreună cu statele membre pentru întărirea rolului dreptului, promovarea unor sisteme de justiție penală viabile și combaterea amenințărilor criminalității transnaționale, corupției și traficului de ființe umane.

În timpul celui de-a doilea război mondial, India și Pakistanul au fost ambele părți ale unei colonii britanice, mai târziu în anul 1947 ele s-au separat și au devenit țări independente, iar la Nordul Indiei și Nord-Vestul Pakistanului au rămas două provincii (Kashmir și Jamu) unde ambele țări erau de opinie că conform istoriei provinciile date, făceau parte din țara lor. Atât India, cât și Pakistanul dorind să acapareze aceste țări și niciuna din ele neavând dorința

de a ceda a dus la izbucnirea unui conflict între ele. Încercându-se aplanarea situației, în zona dată au intervenit trupele de impunerea și stabilire a păcii sub egida ONU, în vederea creării unei linii de încetare a focului (la 31 decembrie 1948) între aceste două state și asigurându-se că părțile nu vor mai lupta și vor menține pacea pe întreg teritoriu. Trupele trimise în India și Pakistan au fost numite Grupul de Observatori Militari ai ONU în India și Pakistan. Grupul respectiv a fost investit și trimis în zona dată cu un singur scop, și anume cel de încetare a focului și de-a obține acordul comun al părților privind încetarea atacului.

În jumătate a doua a anilor 1980, „Națiunile Unite a fost inundată de cereri pentru noi misiuni de menținerea a păcii în Golful Persic, Africa de Sud, Asia de Sud și America Centrală. În Namibia, în 1989, ONU a întreprins operațiunea de reîntărire a păcii, care includea supravegherea retragerii forțelor armate ostile și monitorizarea primelor alegeri libere ale acestei națiuni. Nu mult după aceea, Națiunile Unite a început prima sa misiune în Emisfera de Vest, ajungând la dezarmarea grupelor Contrare din Nicaragua după ce electoratul Nicaraguan a votat împotriva mișcării sandiniste în februarie 1990. Al doilea și chiar cel mai mare val de cereri pentru operații de menținerea a păcii a ONU, a început în 1991. În adaos la misiunile de lungă durată precedente în Sahara de Vest, El Salvador și Angola a fost operația de monitorizare a graniței Iraq-Kuwait după al doilea război din Golf. La începutul anilor 1992, două din cele mai largi misiuni au început simultan, una pentru observarea și reconstrucția de după război în Cambodgia și alta pentru monitorizarea încetării focului în Croația. Apoi au urmat Misiunea de observare a ONU în Georgia – 1993, Tadjikistan – 1994, Misiunea de menținere a păcii în Liberia și Haiti – 1995, Kosovo – 1999” [6, p.80-81].

În Haiti, după ce a avut loc alegerilor prezidențiale din anul 1986 s-a format o instabilitate politică și statală care a dus la divizarea cetățenilor în două grupe și iscarea unor conflicte interetnice transformate într-un război civil. După aproximativ o perioadă de 10 ani în care a avut loc numeroase vărsări de sânge, având ca repercusiuni creșterea rapidă a

numărului victimelor – guvernul provizoriu de la Haiti a cerut sprijinul ONU în vederea soluționării conflictului existent și supravegherea următoarelor alegeri parlamentare care urmau să se desfășoare în respectiva țară. În urma unor negocieri, în Haiti au ajuns 102 observatori ai ONU privind drepturile omului. Misiunea Națiunilor Unite în Haiti și-a asumat întreaga responsabilitate la alegerile legislative din 31 martie 1995 și la alegerile prezidențiale din 17 decembrie 1995. Misiunea avea ca scop monitorizarea respectării drepturilor și libertăților legitime ale cetățenilor statului haitinian și investigarea eventualelor încălcări ale acestora, eliminarea tuturor formelor de violență, restabilirea unui dialog între părțile haitiene aflate în conflict, îndepărtarea conducerii nelegitime și reinstaurarea autorităților guvernamentale legitime, menținerea unui mediu sigur și stabil, profesionalizarea forțelor armate haitiene. De asemenea, pacificatorii ONU aveau misiunea de a crea o echipă de poliție specială investigativ-operativă haitiniană.

Misiunile ONU „în menținerea a păcii din Kosovo, de la cartiruirea în zona de operații și până în prezent, au menirea de a îndeplini următoarele obiective:

- Menținerea și restabilirea ordinii publice cu ocazia desfășurării mitingurilor și marșurilor de protest (autorizate sau spontane);
- Menținerea și restabilirea ordinii publice cu ocazia vizitelor unor oficialități, menținerea și restabilirea ordinii publice pe timpul desfășurării activităților curente în zonele comerciale aglomerate;
- Asigurarea măsurilor de ordine publică pe timpul desfășurării unor manifestații sportive și cultural-artistice;
- Asigurarea măsurilor de ordine publică în localități, independent sau în cooperare cu ofițeri de poliție civilă;
- Eliberarea unor ostatici capturați de elementele teroriste;
- Capturarea și arestarea unor persoane învinuite de crime de război;
- Acțiuni polițienești, în cooperare cu secțiile de poliție din zonă;
- Percheziții și descinderi la domiciliu;
- Paza și apărarea unor clădiri administrative;
- Estorcarea și paza unor deținuți

sau a persoanelor care au comis crime de război;

- Estorcarea și paza unor convoaie;
- Asigurarea măsurilor de securitate a autogărilor și gărilor pe timpul derulării transporturilor speciale;
- Misiuni de pază a transporturilor speciale” [1, p.124].

Unele țări din Africa, la rândul lor, la fel s-au confruntat cu unele conflicte militare, de exemplu, în Sudan „în 1969 a avut loc lovitura de stat militară, iar la conducere se instaurează un regim de inspirație socialistă, are loc un proces de islamizare forțată, izbucnesc conflicte interetnice și confesionale, iar în 1989 militarii preiau puterea, suspendă Constituția, și instaurează un regim autoritar, cu tendințe islamice. Astfel, după o perioadă îndelungată de timp, la 24 martie 2005, Consiliul de Securitate a adoptat în unanimitate rezoluția privind crearea unei Misiuni ONU în Sudan cu un efectiv de 10.000 de militari și 715 de persoane civile unde va contribui la încheierea războiului civil care durează de 21 de ani. Misiunea avea drept scop de a susține procesele de dezarmare, de organizare a alegerilor și de întoarcere a refugiaților, să ajute părțile la acordul cuprinzător de pace să promoveze principiile statului de drept, să promoveze o justiție independentă și să protejeze drepturile fundamentale ale întregii populații sudaneze” [7, p.117-119].

În lumina considerentelor de mai sus, am vrea să specificăm un moment foarte important, și anume că RM, de asemenea participă la miniunile de menținerea a păcii sub egida ONU, într-o componență formată de 8-10 militari. Principalele misiuni executate de militarii moldoveni în misiunile ONU sunt: prevenirea reluării ostilităților; participare la programul de dezarmare, demobilizare și reintegrare a foștilor combatanți; sprijin în furnizarea de ajutoare umanitare; monitorizarea situației refugiaților; participarea la elaborarea politicilor și strategiilor militare și civile de reconstrucție.

Concluzie. Menținerea păcii în viziunea ONU – reprezintă o cale de supraveghere a conflictelor și a țărilor implicate la ele, care amenință pacea și securitatea omenirii la nivel internațional. Rolul Organizației la implicare în conflict, constă în identificarea și implementarea unor soluții politice, care mai

apoi având efectul de încetare a focului existent. Forțele de menținere a păcii ale ONU sunt compuse din forțe armate ale mai multor țări, care unindu-se împreună, formează o forță multinațională imparțială, iar militarii sub egida ONU constituie o presiune a păcii și nici într-un caz un instrument de război. În acest sens, putem preciza că, pacificatorii ONU au misiunea de a salva viețile omeneshti aflate în conflictul armat; de a elabora premise pentru soluționarea pe cale pașnică a conflictelor, prin intermediul negocierilor și medierilor; de a lichida consecințele grave care apar în urma războaielor civile sau a conflictelor interetnice, afirmându-se la nivel internațional ca o emblemă primordială la soluționarea pe cale pașnică a conflictelor armate.

Referințe bibliografice

1. Bodorin Igor, Boeșteanu Constantin, Prevenirea și combaterea fenomenului terorismului: actualități și perspective, Chișinău, Ed. Tipografia „Elena VI.”, 2006.
2. Carta Organizației Națiune Unite din 26 iunie 1945, în vigoare din 24 octombrie 1945.
3. Barbăneagră Alexei, Infrafracțiuni contra păcii și securității omenirii, Chișinău, Ed. Tipografia „Sirius”, 2005.
4. Năstase Adrian, Aurescu Bogdan, Jura Cristian, Drept internațional public, București, Ed. ALL BECK, Ediția a II-a, 2000.
5. Balan Oleg, Rusu Vitalie, Nour Valeriu, Drept internațional umanitar, Chișinău, Ed. Tipografia Elena V., 2003.
6. Arhiliuc Victoria, Diplomația preventivă și securitate colectivă a statelor, Chișinău, Ed. Tipografia „Reclama”, 1999.
7. Paul Dănuț Duță, Grațian Lupu, Considerațiuni privind unele operații de menținere a păcii desfășurate sub egida Națiunilor Unite, Sibiu, Ed. Alma Mater, 2006.

INFORMAȚII DESPRE AUTOR:

Igor SOROCEANU,
student la Academia
„Ștefan cel Mare” a MAI al RM,
email: soroceanu94igor@gmail.com,
tel. 068578205, 078655464.

Igor SOROCEANU,
Étudiant de l'Académie
„Ștefan cel Mare”, du Ministère de
l'Intérieur
de la République de Moldova,
email: soroceanu94igor@gmail.com,
tel. 068578205, 078655464.

CZU: 342.26 (478-29)

ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОГО УСТРОЙСТВА В АТО ГАГАУЗИЯ

Наталья КРИСТЕВА,

доктор права, конференциар-университар Комратского
Государственного Университета

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена анализу правового регулирования административно-территориального деления в АТО Гагаузия. Исследуется научное понимание категории «административно-территориальная единица»; предлагаются изменения действующего законодательства.

Ключевые слова: местное самоуправление, административно-территориальная единица, административно-территориальное устройство, территория, законодательство, принципы.

PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL STRUCTURE IN ATU OF GAGAUZIA

Natalia CRISTEVA,

doctor of laws, associate professor, of the Comrat State University

ANNOTATION

This article analyzes the legal regulation of administrative-territorial division in ATU of Gagauzia. Explores the scientific understanding of the category of «administrative-territorial unit»; proposes changes to the current legislation.

Keywords: local government, administrative-territorial unit, administrative-territorial structure, territory, legislation, principles.

Актуальность темы. Одним из главных направлений развития демократического правового государства является укрепление основ местной автономии, что предполагает стремление к эффективной организации административно-территориального устройства. Функционирование, взаимодействие органов власти различных уровней в рамках разделенной и одновременно сохраняющей свою целостность территории Республики Молдова влияет на реализацию основных прав и свобод граждан, закрепленных Конституцией РМ.

В действующем законодательстве отсутствует должная правовая регламентация института административно-территориального устройства Республики Молдова, определенность в его основных юридических характеристиках, взаимосвязь с системой

принципов, институтов и структур молдавского унитаризма. Как следствие подобной ситуации существует разнообразие норм законодательства, касающихся определения категории «административно-территориальная единица» и ее характеристик.

Сложность вопроса также представляется тем, что Республика Молдова является относительно децентрализованным унитарным государством, сочетающим местное самоуправление и централизованное государственное управление, проявляющееся в центральном административном контроле за деятельностью органов местного публичного управления.

Изложение основного материала. Отдельные вышеназванные признаки находят отражение в действующем законодательстве. В результате проведенного анализа